

Ekonomická aktivita mužů a žen od konce roku 2000 a vliv zvyšování důchodového věku

Tomáš Fiala, Jitka Langhamrová

katedra demografie

Fakulta informatiky a statistiky

VŠE Praha

Zaměstnaní

- Zaměstnanci (pracovní smlouva, dohoda, stačí částečný úvazek)
- Též učni, pokud dostávají mzdu
- Vojáci z povolání
- OSVČ, pomáhající rodinní příslušníci
- Členové produkčních družstev
- **Nepatří** tam osoby na rodičovské dovolené

Nezaměstnaní

Musí současně splňovat 3 podmínky

- nejsou zaměstnaní,
- hledají aktivně práci (včetně podnikání kroků pro zahájení vlastního podnikání),
- jsou připraveni k nástupu do práce nejpozději do 14 dnů (pro výkon placeného zaměstnání nebo zaměstnání ve vlastním podniku)

Zdroj dat – ČSÚ

- Výběrové šetření pracovních sil
4. čtvrtletí 2000 – 4. čtvrtletí 2008
- Demografická struktura ČR

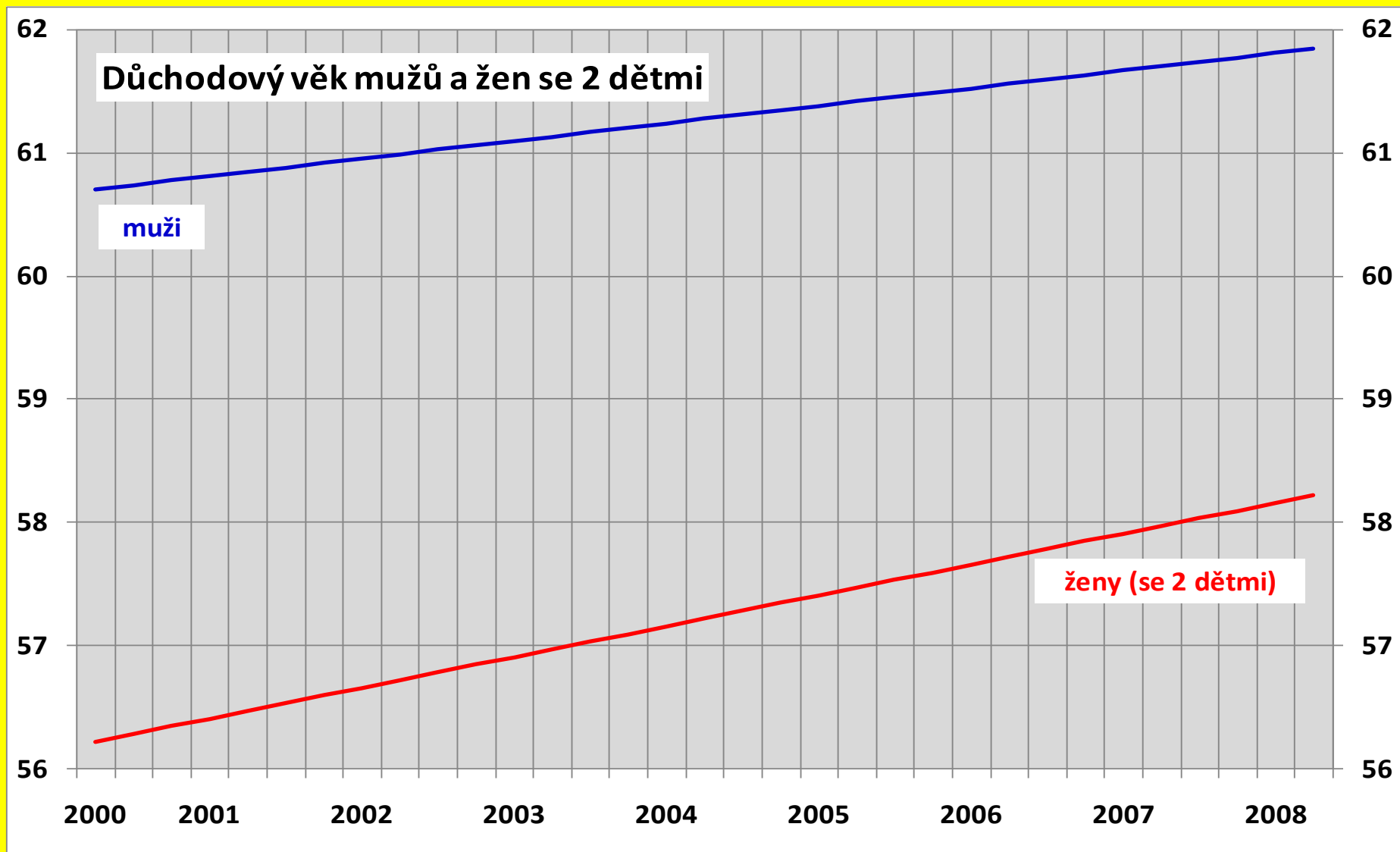
Specifické míry

Míry zaměstnanosti

- Podíl počtu zaměstnaných daného věku **na počtu všech osob daného věku**

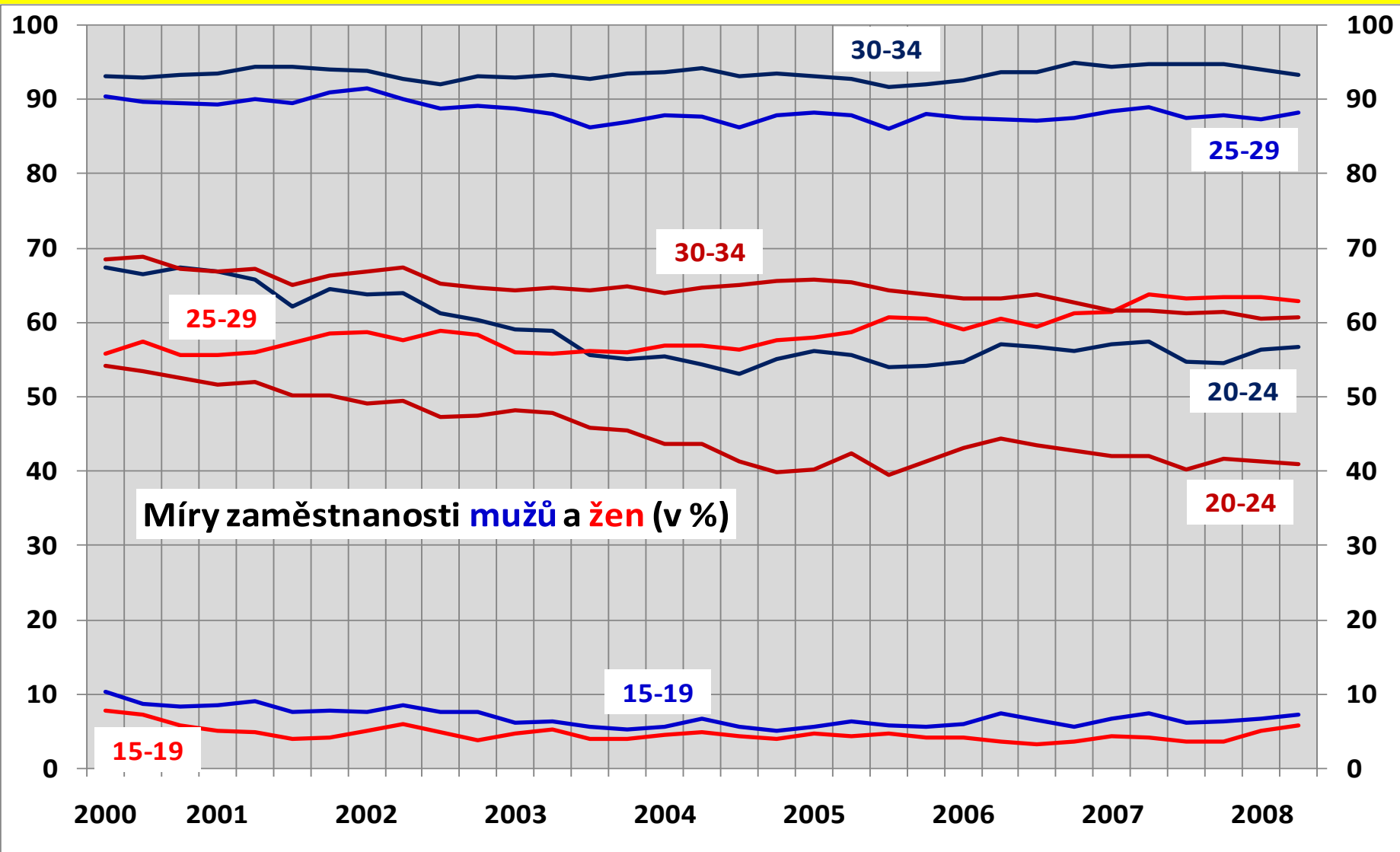
Míry nezaměstnanosti

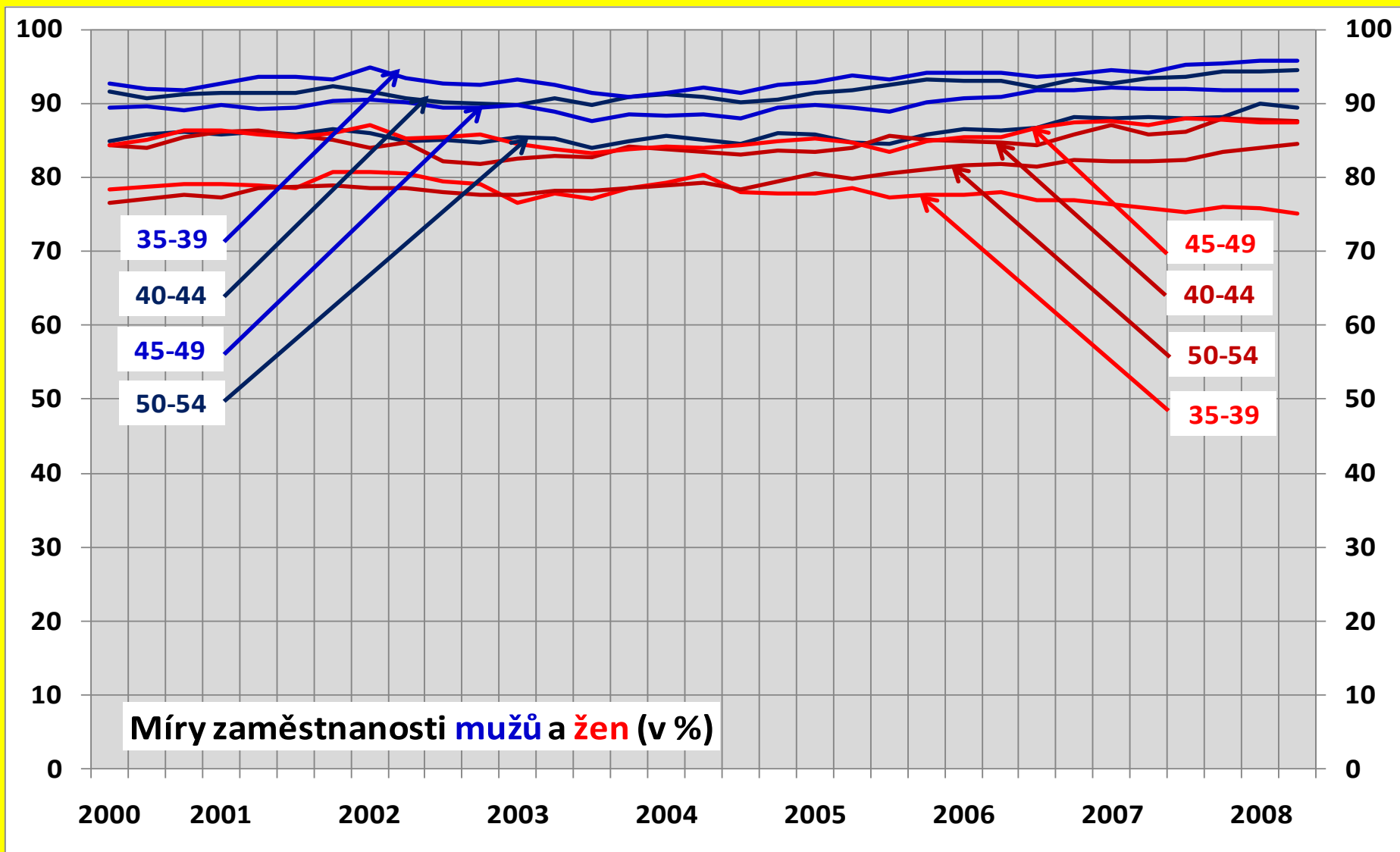
- Podíl počtu zaměstnaných daného věku **na počtu všech ekonomicky aktivních daného věku** (zaměstnaných+nezaměstnaných)

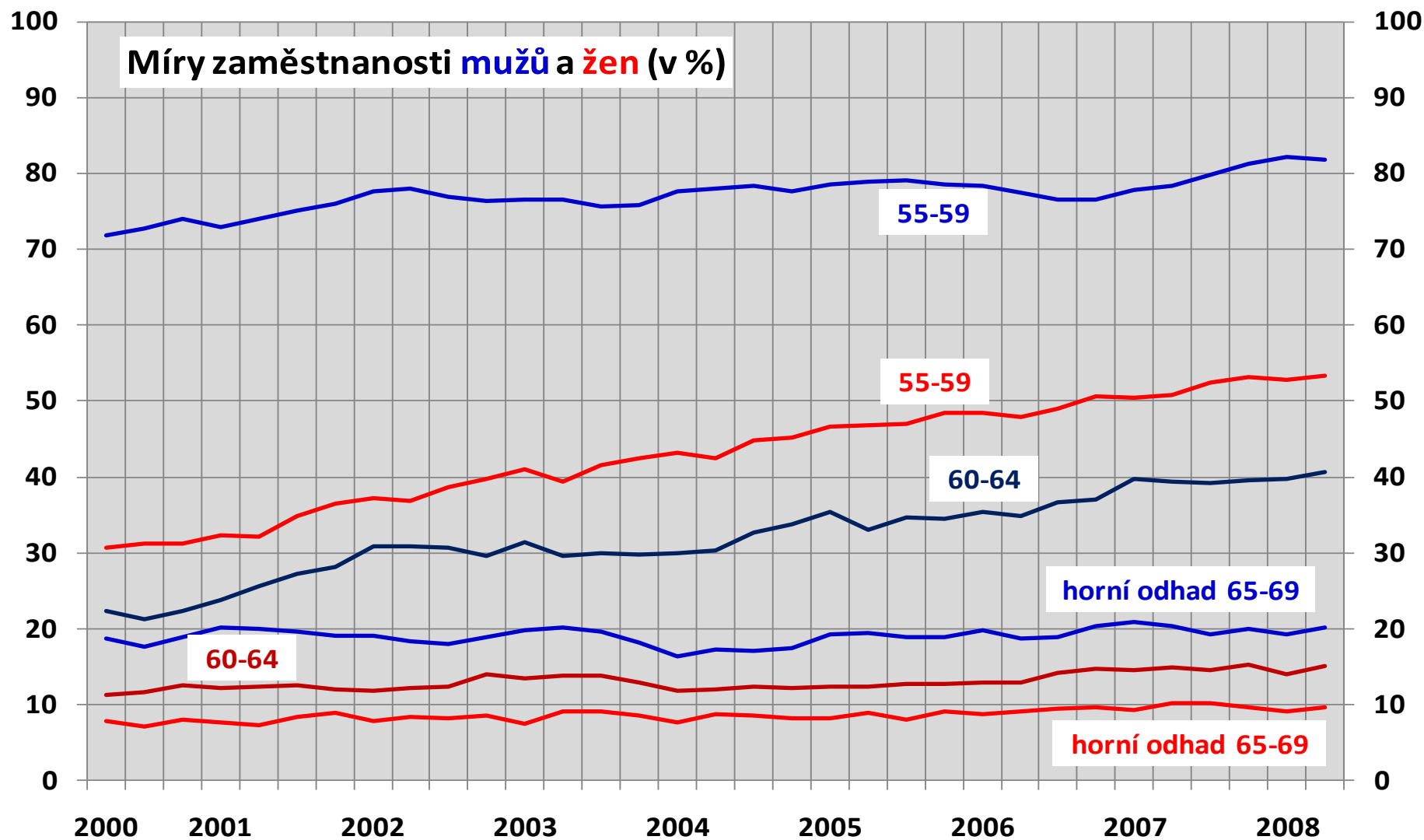
Zaměstnanost

Míry zaměstnanosti mužů a žen (v %)

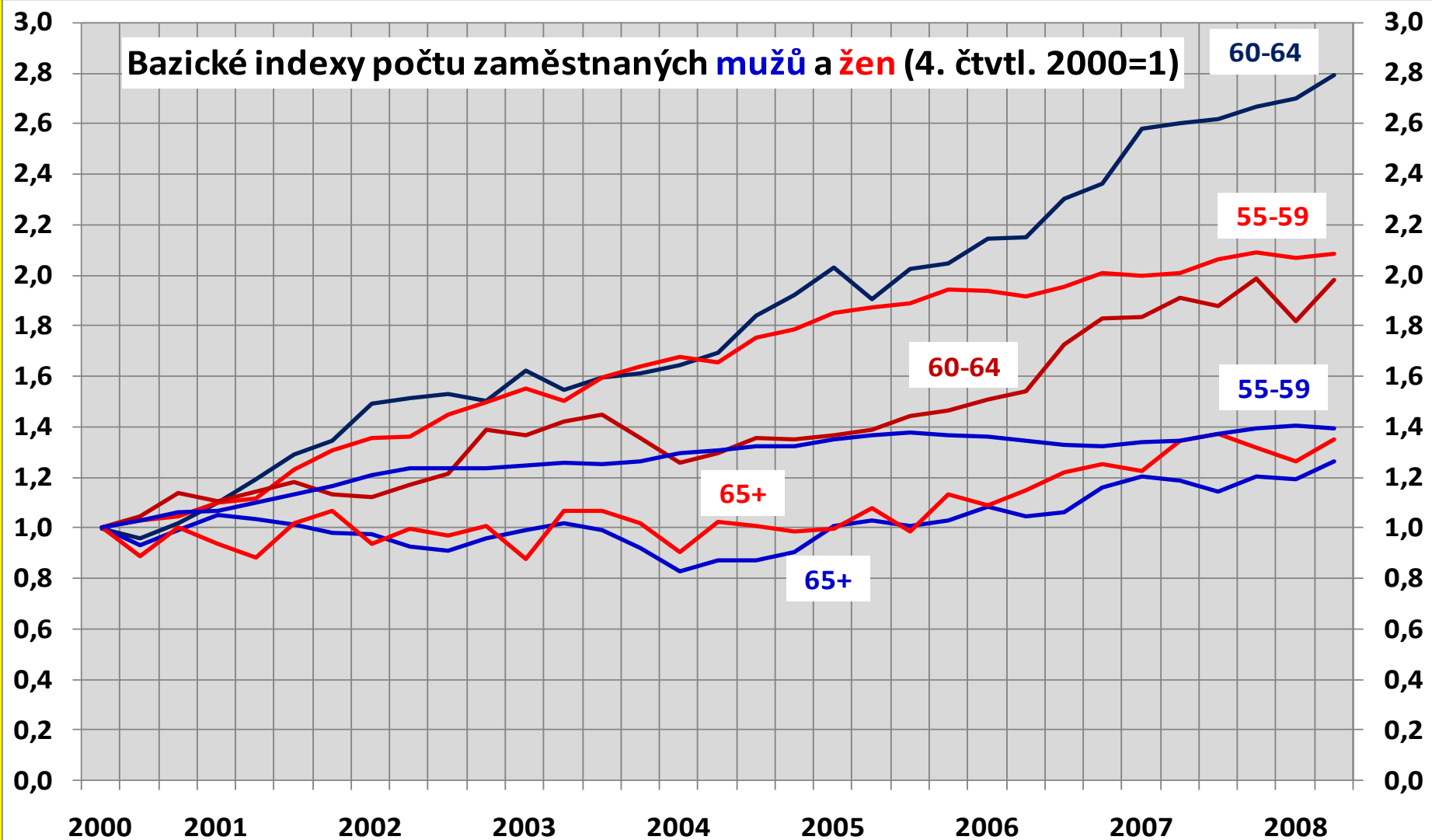

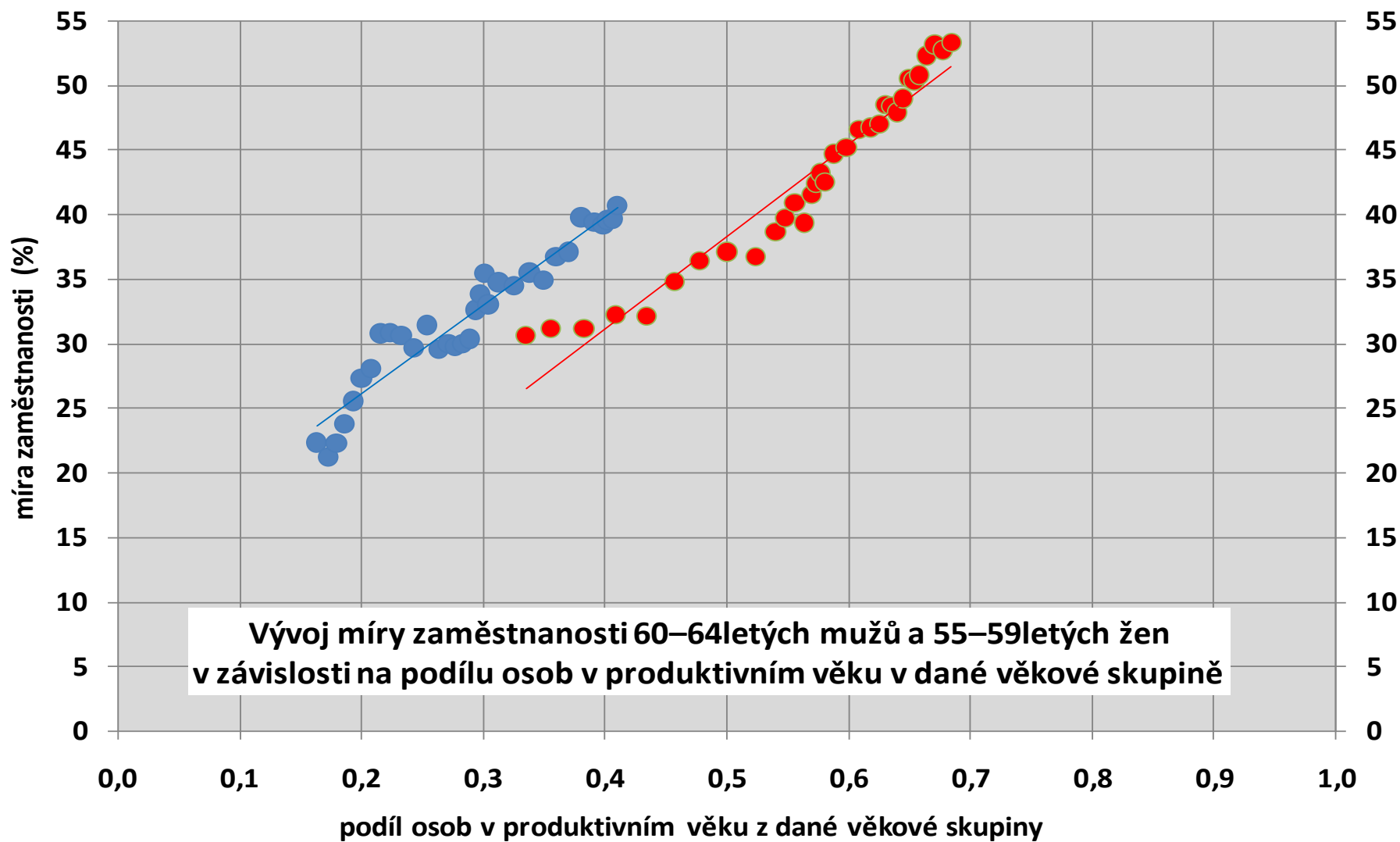

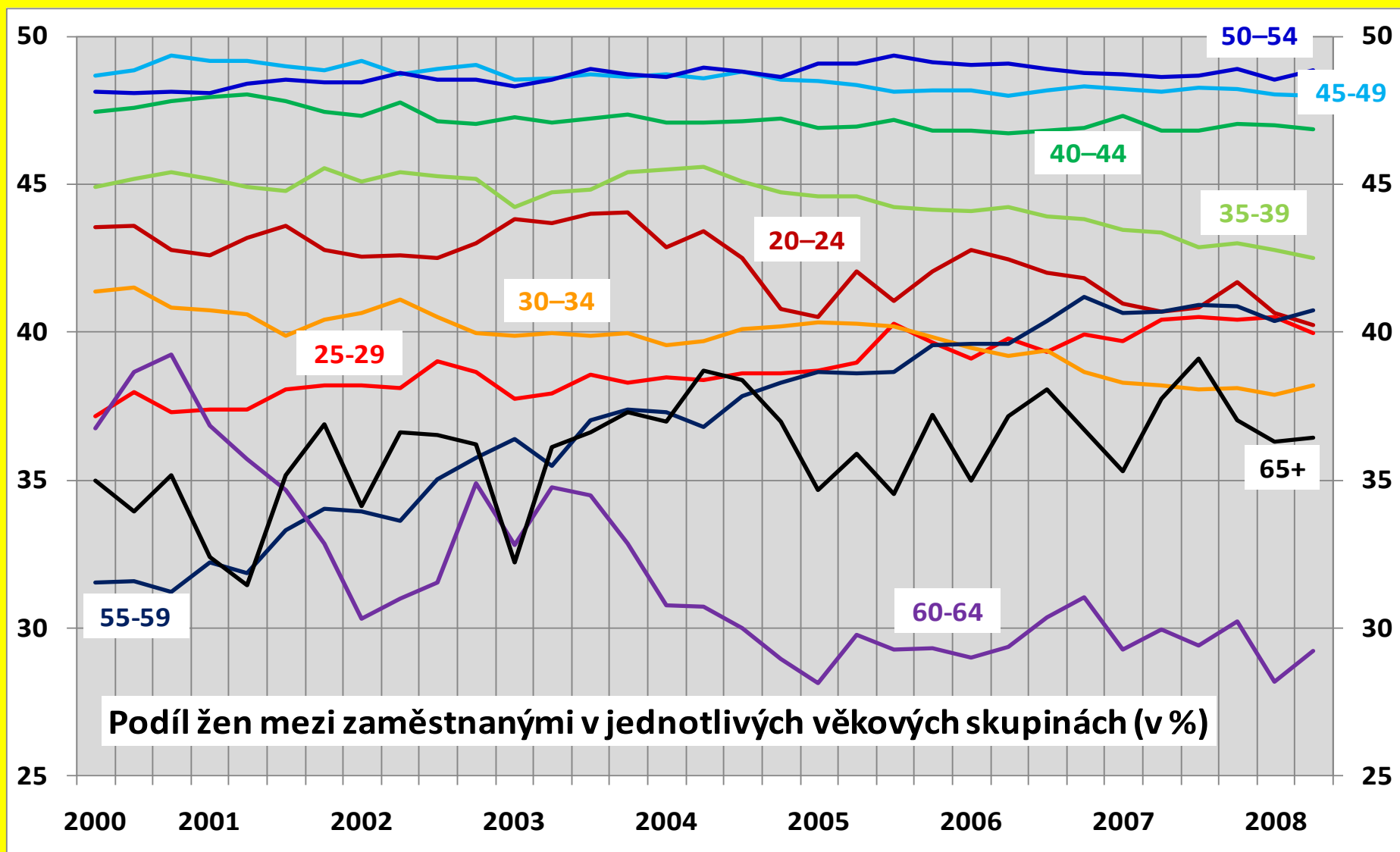
Míry zaměstnanosti mužů a žen (v %)

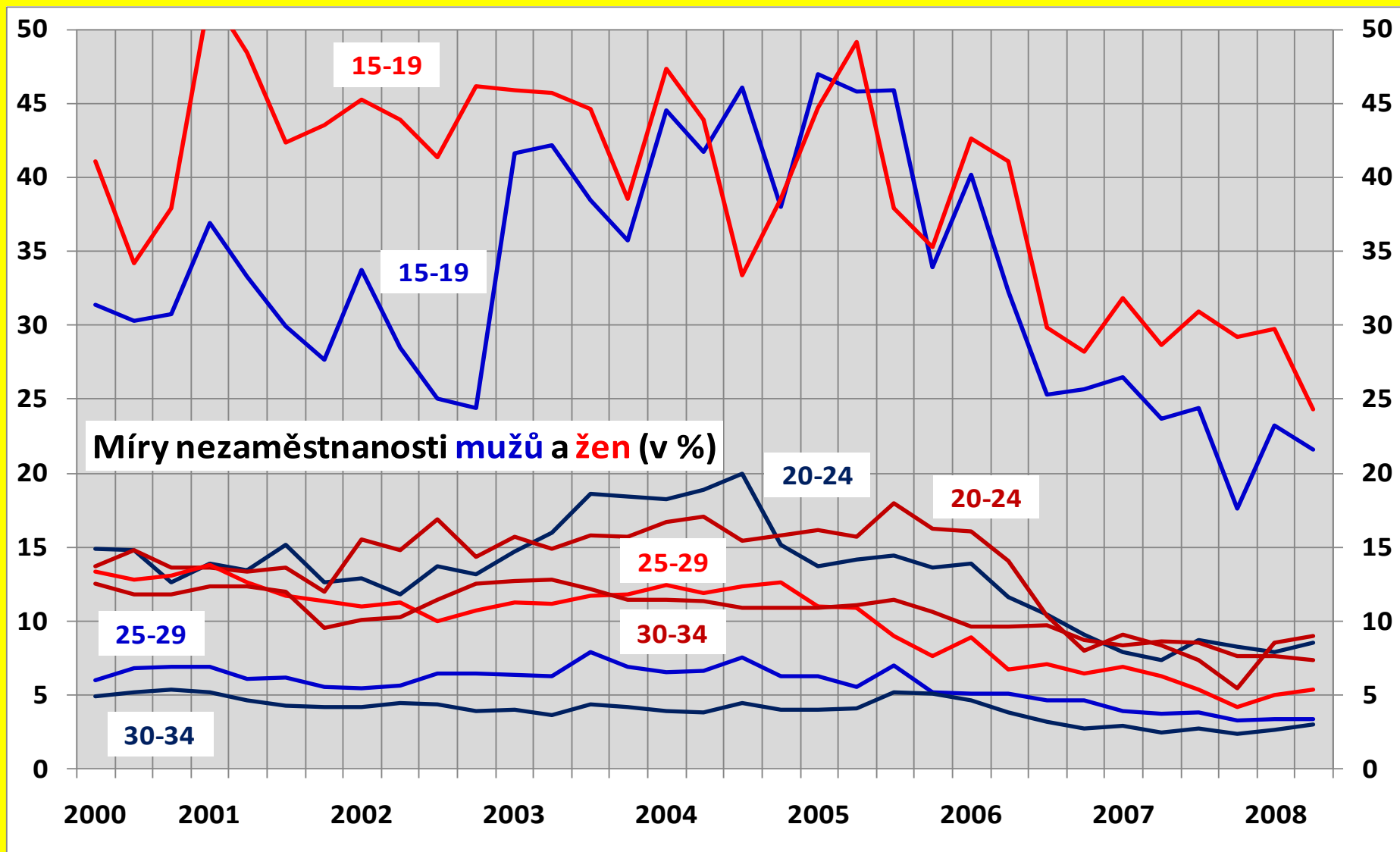
Bazické indexy počtu zaměstnaných mužů a žen (4. čtvrtl. 2000=1)

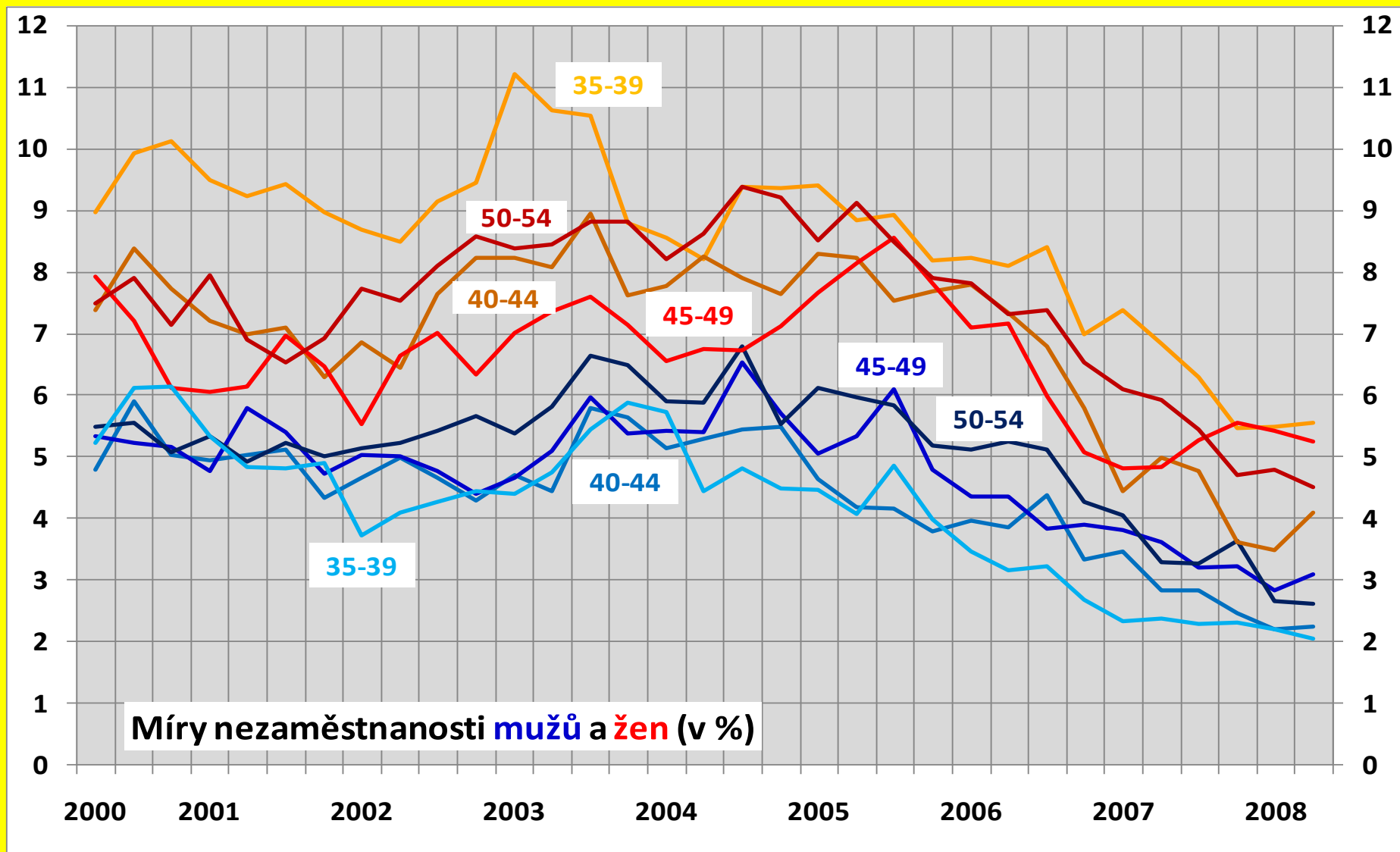

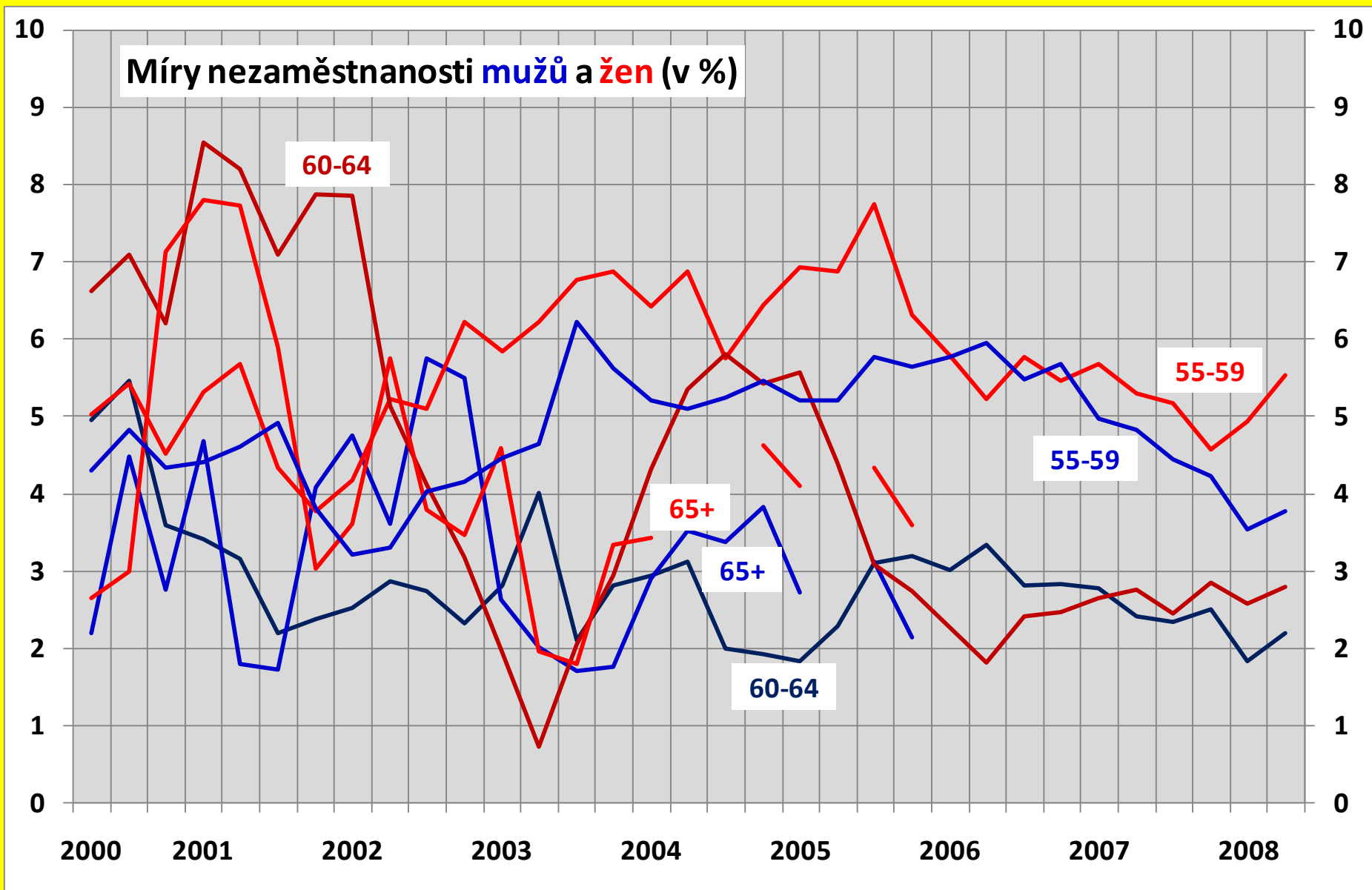

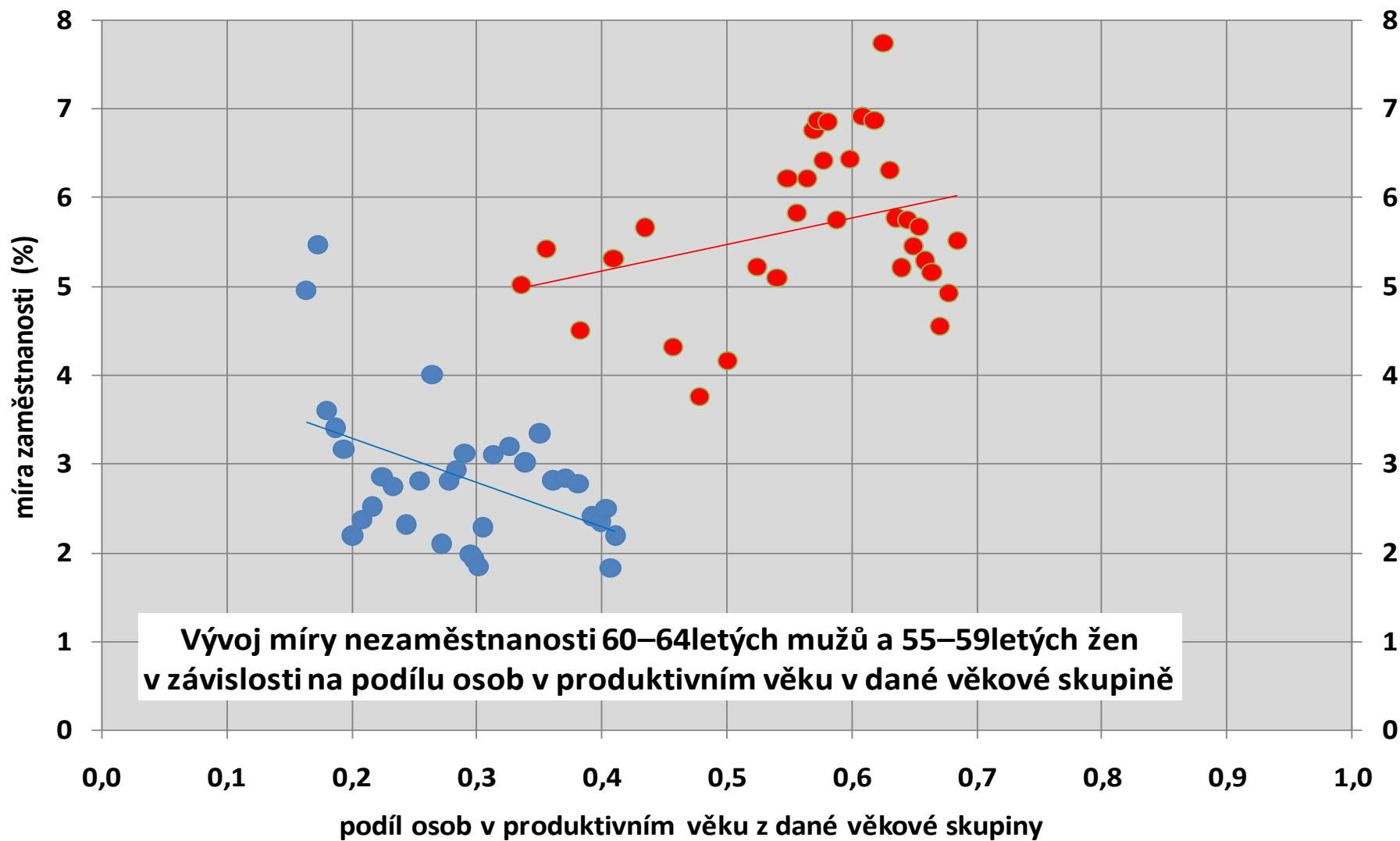

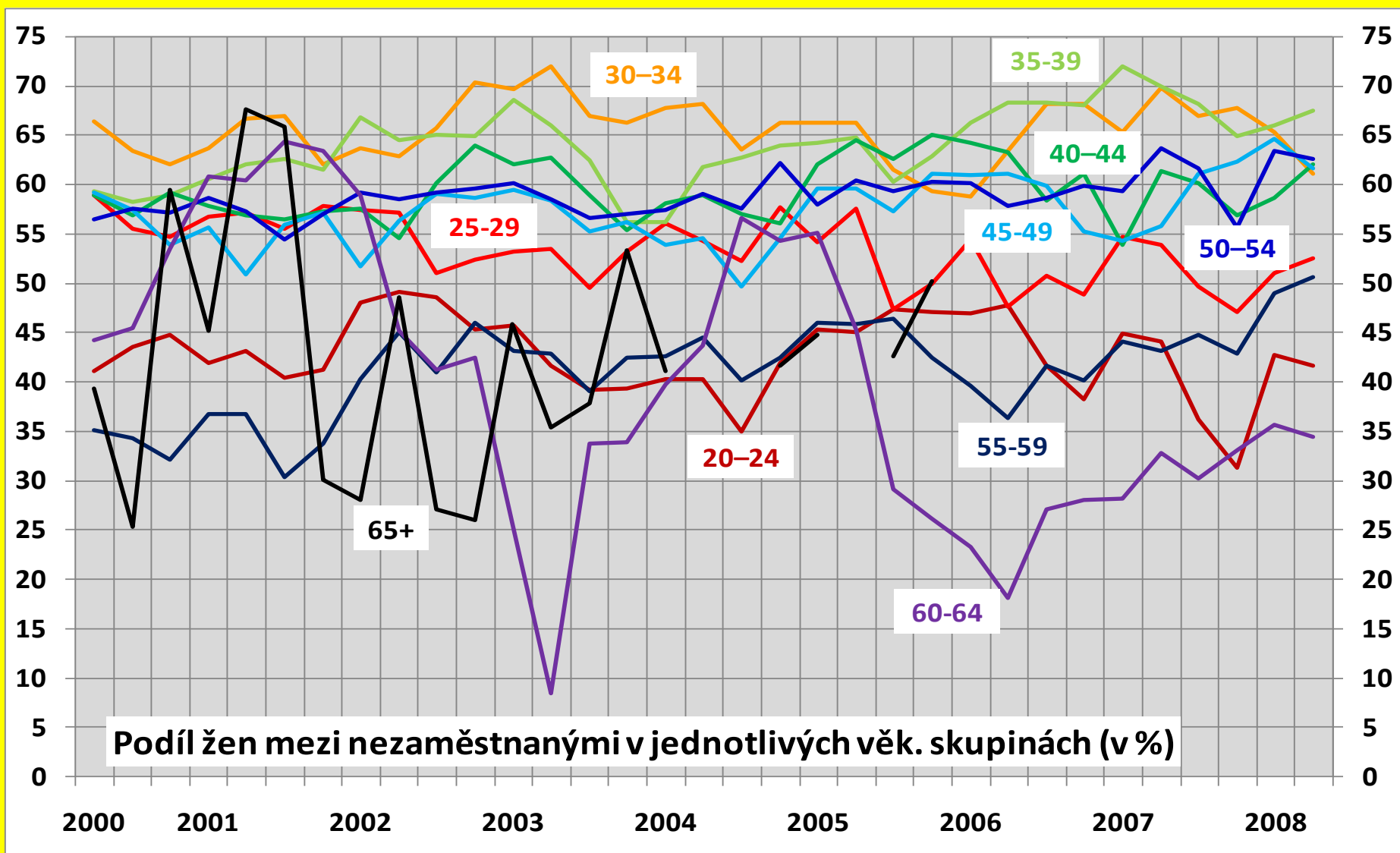
Nezaměstnanost

Otázky a širší souvislosti na závěr

- Zaměstnanost mužů je vesměs ve všech věkových skupinách vyšší než zaměstnanost žen, nezaměstnanost žen je zpravidla ve všech věkových skupinách vyšší než nezaměstnanost mužů
- Máme to tedy chápat jako diskriminaci žen ?

Postavení ženy

- **Dříve: 3K (Kinder, Küche, Kirche)**
výchova dětí, péče o jídlo, víra
(nebo se tím myslí spíše poslušnost,
podřízenost ?)
- **Nyní emancipace, rovnoprávnost**
myslí se tím též stejná míra ekonomické
aktivity jako u mužů ???
- **Není to druhý extrém ???**

Možnost volby

- **Dostane rodina, která se rozhodne sama pečovat o své malé děti částku odpovídající průměrné dotaci na místo v jeslích nebo ve školce ???**
- **Měl by být podobně jako v případě hendikepovaných místo dotací zařízením vyplácen rodičovský příspěvek přímo rodičům ???**

(Ti by si pak mohli sami svobodněji vybrat mezi vlastní výchovou, péčí prarodičů, paní na hlídání, sousedskou výpomocí, či zaplatit pobyt v kolektivním zařízení takového typu, které rodičům vyhovuje)

Reforma důchodového systému

- Zavedení dalšího pilíře
 - povinného spoření do penzijního fondu
- Měla by pak výše důchodu z průběžného systému více záviset na počtu dětí ???
(a lidé vychovávající děti by do fondu povinně platili výrazně méně než lidé bezdětní?)

Zatím je bezdětná dvojice s penzijním připojením na stáří ekonomicky podstatně lépe zabezpečena, než rodiče tří vysokoškolsky vzdělaných dětí, které budou na důchod bezdětných přispívat stejně jako svým rodičům

- je tento typ solidarity žádoucí ???

Budoucí demografický vývoj

**Co je do budoucna
dlouhodobě přijatelnější:
konstantní roční počet imigrantů
nebo
konstantní roční počet dětí ???**

Téma konference bylo:

Žena a muž v rodině a na trhu práce

- **Je dostatečně vyvážena role žen a mužů v rodině a v práci ???**
- **Dříve prý bylo krédem muže:**
Postav dům, zasad' strom, zplod' syna
Z genderového hlediska je to naprosto nekorektní,
ale vyjadřuje to určitou rovnováhu
mezi starostí o hmotné blaho, přírodu a reprodukci
- **Dokáže i dnešní společnost dostatečně ocenit nejen budování domů, ale i sázení stromů a rození a výchovu dětí ???**

Článek vznikl v rámci dlouhodobého
výzkumného projektu 2D06026
katedry demografie FIS VŠE ve spolupráci
s Ústavem pro informace ve vzdělávání

Reprodukce lidského kapitálu

financovaného MŠMT
v rámci Národního programu výzkumu II.

Děkujeme za pozornost

- doc. Ing. Jitka Langhamrová, CSc.
RNDr. Tomáš Fiala, CSc.
- Katedra demografie
fakulty informatiky a statistiky VŠE
nám. W. Churchilla 4
130 67 Praha 3
- langhamj@vse.cz
fiala@vse.cz